

บทที่ 6

บทสรุป และเสนอแนะ

อุตสาหกรรมสิ่งทอของประเทศไทย ได้มีการพัฒนาจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้าจนกระทั่งสามารถผลิตไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ซึ่งในปัจจุบันสามารถส่งออก จนเป็นสินค้าที่ทำรายได้เป็นอันดับต้นของประเทศไทย ทั้งนี้โดยปัจจัยหลายประการประกอบกัน ไม่ว่าจะเป็น ปัจจัยทางด้านทุน วัตถุดิบ และแรงงาน ตลอดจนได้ระดับการสนับสนุนส่งเสริมอย่างดีจากรัฐบาล ซึ่งรัฐได้ใช้มาตรการหลายประการ เพื่อให้สิ่งทอไทยสามารถไปแข่งกับต่างประเทศได้ ดังที่ได้วิเคราะห์มาแล้ว ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง คือ ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการเป็นภาคี ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ในด้านตลาดและปริมาณโควต้าที่แน่นอน กล่าวคือ เมื่อประเทศไทยเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอ ระหว่างประเทศ (MFA) ได้ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศผู้นำเข้า ในข้อตกลงทวิภาคี จะกำหนดรายการสินค้าที่ถูกจำกัดโควต้า และปริมาณโควต้า จึงทำให้มีตลาดที่แน่นอน และปริมาณโควต้าที่แน่นอน แต่ในระยะต่อมาจนถึงปัจจุบัน แนวโน้มการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยมีเพิ่มมากขึ้น จนเป็นเหตุให้ปริมาณโควต้าที่ได้รับไม่พอเพียง กับความต้องการในการส่งออกสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทย ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง ปัญหานี้ทางกระทรวงพาณิชย์ผู้รับผิดชอบในทางการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศได้ทราบ และพยายามแก้ไขต่อมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมให้ผู้ส่งออกหาตลาดส่งสิ่งทอใหม่ ๆ ซึ่งไม่มีการจำกัดโควต้าสามารถส่งออกได้เต็มที่ โดยพยายามจัดงานแสดงสินค้าสิ่งทอไทย ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ตลอดจนจัดกลุ่มผู้ส่งออกไปเผยแพร่สินค้าในต่างประเทศ และนำผู้ซื้อจากต่างประเทศมาเยี่ยมชมโรงงานในประเทศไทย ทำให้ในปัจจุบันปริมาณการส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลงเพิ่มสูงขึ้นเป็นร้อยละ 50 ของปริมาณการส่งออกสิ่งทอทั้งหมด เมื่อประเทศได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลง MFA ในปี 2519 ซึ่งเป็นข้อตกลง MFA I และต่อมาข้อตกลง MFA ได้มีการต่ออายุอีก 3 ครั้ง จนในปัจจุบันเป็นข้อตกลง MFA IV ประเทศไทยมีหน้าที่ทำข้อตกลงทวิภาคีกับประเทศผู้นำเข้า ซึ่งในปัจจุบันมี 17 ประเทศ โดยเป็นข้อตกลงทวิภาคีตามมาตรา 4 ของข้อตกลง MFA ซึ่งในจำนวนประเทศเหล่านี้มีประชาคมยุโรปรวมอยู่ด้วย

สำหรับข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประชาคมยุโรป ซึ่งถือว่าเป็นลักษณะของสัญญาจำตนเองโดยสมัครใจ (VER) ทั้งนี้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประเทศไทยกับประชาคมยุโรปมีข้อตกลงทวิภาคีระหว่างกัน จำนวน 4 ฉบับ คือ ฉบับแรกบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2520 ถึง 31 ธันวาคม 2520 ฉบับสอง (1 มกราคม 2521 ถึง 31 ธันวาคม 2525) ฉบับสาม (1 มกราคม 2526 ถึง 31 ธันวาคม 2529) และฉบับสี่ (1 มกราคม 2530 ถึง 31 ธันวาคม 2533) ต่อมาขยายเวลาถึง 31 ธันวาคม 2535

สำหรับข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประชาคมยุโรป จากการศึกษา พบว่าประชาคมยุโรปมีการจำกัดโควตาสำหรับสินค้าไทยเพิ่มขึ้น ตามลำดับ ระบบโควตาประชาคมฯ มีการจำกัดโควตาอยู่ 2 ระดับ คือการจำกัดโควตาสำหรับทุกประเทศ (Community Level) และจำกัดโควตาเฉพาะประเทศ (Regional Level) นอกจากนี้ยังมีกลไกที่เรียกว่า Basket Mechanism คือในรายการสินค้านอกโควตา (ไม่มีการกำหนดโควตา) ถ้าปริมาณการนำเข้าสินค้าประเภทนั้น ถึงเกณฑ์ที่อาจทำให้ตลาดสิ่งทอภายในประชาคมยุโรปเสียหายประชาคมฯ ก็จะให้มีการขอเปิดเจรจากับประเทศไทย เพื่อกำหนดโควตาที่แน่นอน สำหรับสินค้านั้น (Category) นั้น ทั้งนี้ประชาคมยุโรปจะกำหนดระดับไว้ในข้อตกลง ถ้าเกินระดับที่กำหนด อาจจะเปิดเจรจาได้ ถ้าเมื่อการเจรจาประสบผลสำเร็จ ปริมาณโควต้าย่อมเป็นไปตามการเจรจา ถ้าการเจรจาไม่ประสบผล ประชาคมยุโรป สามารถให้ใช้มาตรการฝ่ายเดียว (Unilateral Measures) กำหนดปริมาณโควตานำเข้าจากประเทศไทยได้

ข้อตกลงทวิภาคีในลักษณะของ VER นี้ เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้อุตสาหกรรมสิ่งทอไทยพัฒนาในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้เป็นผลจากลักษณะของประเทศไทยที่ยังเป็นผู้ผลิตสิ่งทอรายเล็ก เมื่อเทียบกับผู้ผลิตสิ่งทอรายใหญ่ (ฮ่องกง เกาหลีใต้ และไต้หวัน) เป็นเหตุให้ประเทศไทย ได้รับประโยชน์จากการที่ประเทศพัฒนาจำกัดการส่งออกสิ่งทอจากผู้ผลิตสิ่งทอรายใหญ่ ซึ่งมีขนาดมากกว่าผู้ส่งออกรายเล็ก ก่อให้เกิด Trade Diversion และ Trade Creation อันเกิดจากระบบกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งข้อตกลง MFA และข้อตกลงทวิภาคี มีส่วนส่งเสริมและพัฒนาการส่งออกของไทย เพราะเป็นผลให้ประเทศไทยมีตลาดแน่นอน และมีปริมาณโควตาในการนำเข้าแน่นอนเช่นกัน นับเป็นผลดีในระยะเริ่มแรกใน

การพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ซึ่งปริมาณโควตาที่ได้รับ ประเทศไทยไม่สามารถใช้ได้เต็มที่ แต่ต่อมาอุตสาหกรรมสิ่งทอพัฒนาขึ้น มีผู้ประกอบการเพิ่มมากขึ้น สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น มีการสั่งซื้อจากต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ จนในปัจจุบันปริมาณโควตาที่ได้รับจำนวนหลายรายการมีไม่เพียงพอกับความต้องการ การส่งออกของผู้ส่งออกเกิดปัญหาแย่งชิงโควตาที่กระทรวงพาณิชย์จัดสรรให้ โดยเฉพาะโควตากลาง สำหรับผู้ผลิตรายใหม่ที่ไม่มีโควตารายการนั้น ๆ ซึ่งในอนาคต ถ้าระดับการเพิ่มโควตาเป็นไปเท่าปัจจุบัน ปัญหาการแย่งชิงโควตาจะเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เกิดการแสวงหาประโยชน์จาก Quota Rent มากยิ่งขึ้น เป็นไปได้ว่าจะมีผู้ซื้อขายโควตากันมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ได้มีการผลิตสินค้าดังกล่าวแต่อย่างใด จะอาศัยประโยชน์จากประวัติการส่งออกของตนในอดีต นำมาซึ่งการได้รับจัดสรรโควตาหลักในปีต่อไป ระบบการค้าสินค้าสิ่งทอในปัจจุบัน ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) เป็นรากฐานสำคัญ โดยมีข้อตกลงทวิภาคีเป็นกฎหมายที่กำหนดรายละเอียดแบบแผน และแนวทางปฏิบัติ ที่มีอิทธิพลและมีบทบาทมาก ข้อตกลง MFA โดยเฉพาะในการเจรจากำหนดปริมาณโควตา ซึ่งจะใช้อำนาจต่อรองเป็นหลัก ประเทศที่มีอำนาจต่อรองมากกว่าจะได้เปรียบ สามารถจะใช้กลไกในการต่อรองกับประเทศอื่นเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อตกลง ในลักษณะเป็นข้อตกลงโดยสมัครใจ (Voluntary Export Arrangement) VEA หรือ VER โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอ ซึ่งนักวิชาการเห็นว่าเป็นรูปแบบของ VER ที่สำคัญในการกีดกันทางการค้าระหว่างประเทศ

เมื่อไรที่ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศให้เสรีภาพมาก ข้อตกลงทวิภาคีจะมีเสรีภาพเพิ่มขึ้น ดังนั้นข้อตกลง MFA จึงเป็นเครื่องมือให้ประเทศที่พัฒนาแล้วนำมาใช้กีดกันประเทศที่กำลังพัฒนา โดยพยายามหลีกเลี่ยงจากหลักเกณฑ์ของแกตต์ ซึ่งการที่จะจำกัดการนำเข้าสินค้าจากประเทศอื่นได้นั้น ต้องเป็นไปตามมาตรา 19 ของแกตต์ซึ่งเรียกกันว่ามาตรการคุ้มครอง (Safeguard Measures) แต่การจะใช้มาตรา 19 ของแกตต์ เป็นความยุ่งยากและมีเงื่อนไขของคู่ประกอบหลายประการ ซึ่งประเทศผู้ใช้จะต้องมีหลักฐานที่สามารถแสดงให้เห็นชัดเจน ประเทศพัฒนาแล้วจึงได้สร้างแนวความคิดใหม่คือ ความเสียหายต่อตลาด (Market Disruption) และนำมาเป็นพื้นฐานหลักของการจำกัดปริมาณการนำเข้าสิ่งทอจากประเทศกำลังพัฒนา ดังที่ได้ศึกษาวิเคราะห์มาในบทที่ 2

เมื่อประเทศไทยเป็นภาคีของข้อตกลงเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งข้อตกลง MFA และข้อตกลงทวิภาคี ทำให้ต้องมีพันธกรณีตามข้อตกลง คือ การจำกัดปริมาณการส่งออกสิ่งทอรายการที่ข้อตกลงทวิภาคีกำหนดเป็นสิ่งทอที่จำกัดจำนวนส่งออก ทั้งนี้โดยประเทศไทย

จะเป็นผู้ออกใบอนุญาตส่งออก (Export Licenser) และมีหน้าที่ต้องบริหารโควตาที่ได้รับตามข้อตกลงทวิภาคี ซึ่งกระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะเป็นหน่วยงานในการจัดสรรโควตาดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ดังนั้นจึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกฎหมายภายใน เพื่อให้การดำเนินไปเป็นตามข้อตกลงทวิภาคี

นอกจากนี้ทั้งข้อตกลง MFA และข้อตกลงทวิภาคีเป็นลักษณะของสนธิสัญญาอย่างหนึ่งในการนำเข้ามาใช้ในประเทศไทย ใช้โดยผ่านทางพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 จึงไม่จำเป็นต้องตรากฎหมายอนุวัติการตามข้อตกลงดังกล่าวขึ้นแต่ประการใด และไม่จำเป็นต้องผ่านการอนุมัติจากรัฐสภาเพียงอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเท่านั้น ตามพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 มีมาตรา 5(2) กำหนดให้สิ่งทอเป็นสินค้าที่ต้องขอรับใบอนุญาตการส่งออก และมีมาตรา 7 บัญญัติไว้ว่า เมื่อได้ประกาศกำหนดสินค้าใดเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกตาม มาตรา 5(2) แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย และในมาตรา 7 วรรค 2 กำหนดว่าการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง กฎกระทรวงที่ออกมาโดยอาศัยตามความในมาตรา 7 วรรค 2 หรือกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) โดยเฉพาะในข้อ 5 เป็นหลักการในการจัดสรรโควตาของสินค้าที่ต้องจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออก การอนุญาตให้แก่บุคคลใด ในปริมาณเท่าใด ซึ่งสิ่งทอก็เป็นสินค้าที่ต้องการจัดสรร ก็อาศัยหลักเกณฑ์ตามข้อ 5 ของกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) เช่นกัน โดยมีการออกเป็นระเบียบการจัดสรรโควตาฉบับต่าง ๆ เปลี่ยนตามช่วงเวลาและตามสถานการณ์ กล่าวโดยสรุป สิ่งทอเป็นสินค้าที่ต้องขอรับใบอนุญาตการส่งออกจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ได้รับมอบหมาย และถ้าเป็นสิ่งทอที่มีโควตาจะต้องมีการจัดสรรก่อนขอรับใบอนุญาตส่งออก ในขณะที่เดียวกันระบบการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศของไทย ยังมีกฎหมายภายในจากหลาย ๆ หน่วยงาน ไม่ว่าจะเป็นของกระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการคลัง และกฎหมายส่งเสริมการลงทุน ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าสิ่งทอโดยทางอ้อมเช่นกัน

สำหรับปฏิสัมพันธ์ระหว่างกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศกับกฎหมายไทยนั้นจะพบว่ากฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ซึ่งได้แก่ข้อตกลงว่าด้วยการค้า

สิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) และข้อตกลงทวิภาคีการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ กับประชาคมยุโรป จะเป็นปฏิสัมพันธ์ในเชิงที่กฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ จะมีอิทธิพลและบทบาทต่อกฎหมายภายในที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ โดยที่กฎหมายภายในประเทศไม่สามารถจะบัญญัติออกมาได้แข็ง หรือขัดแย้งกับกฎหมายระหว่างประเทศได้ กฎหมายภายในจึงเป็นการตราขึ้นมาเพื่อให้การค้าสิ่งทอ ของประเทศไทยกับประชาคมยุโรปเป็นไปตามข้อตกลงทวิภาคีที่ทำไว้ นโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอในแต่ละยุค มุ่งจะป้องกันมิให้มีการผลิตสินค้าสิ่งทอให้มากเกินไป โดยใช้มาตรการงดการขอรับการติดตั้งโรงงานหรือขยายโรงงาน เนื่องจากเกรงว่าเมื่อผลิตสิ่งทอเป็นจำนวนมาก ถ้าไม่สามารถส่งออกได้เนื่องจากปริมาณโควต้ามียกจำกัดจะทำให้ผู้ผลิตประสบปัญหา หรือพยายามส่งเสริมสำหรับการผลิตสิ่งทอที่ยังไม่มีการจำกัดโควตา อันเป็นผลโดยตรงจากการที่ประเทศไทยมีข้อตกลงสิ่งทอต่าง ๆ ถ้าการค้าสิ่งทอเป็นไปอย่างเสรี ไม่มีการจำกัดโควตา นโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยคงไม่เป็นเช่นนี้ ที่เสมือนกับเป็นการป้องกัน การเจริญเติบโต มากกว่าจะสนับสนุนให้อุตสาหกรรมสิ่งทอเจริญเติบโตยิ่งขึ้นไป จากการศึกษาประกาศเกี่ยวกับนโยบายอุตสาหกรรมสิ่งทอ ของกระทรวงอุตสาหกรรม ทุกฉบับจะพบว่าพยายามจะจำกัดการผลิต โดยเฉพาะสินค้าสิ่งทอในโควตา โดยส่งเสริมให้ผู้ผลิตสิ่งทอนอกโควตา ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลได้มอบให้สำนักงานส่งเสริมการลงทุนเป็นผู้พิจารณาส่งเสริม แก่ผู้ผลิตที่ยื่นขอรับการลงทุนบางรายให้สามารถจะติดตั้งโรงงาน หรือขยายโรงงานได้ ส่วนผู้ผลิตรายอื่นห้ามการขยายหรือตั้งโรงงานใหม่ แต่ในความเป็นจริงได้มีโรงงานที่ไม่ได้ยื่นขอตั้งหรือขยายโรงงานต่อกรมโรงงานเป็นจำนวนมาก และโรงงานประเภทนี้เป็นเสมือนโรงงานเถื่อน ที่กระทรวงอุตสาหกรรมไม่สามารถจะดำเนินการให้หมดไปได้ ทำให้ในแต่ละปีอัตราการผลิตสิ่งทอเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และพยายามที่จะส่งออกให้ได้ โดยตัดราคาให้ต่ำลงหรือผลิตสินค้าที่มีคุณภาพต่ำไม่ได้มาตรฐาน เกิดผลเสียตามมา

นอกจากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดจากกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศต่อการผลิตที่มีส่วนในการส่งเสริมหรือระงับการผลิตในอุตสาหกรรมสิ่งทอแล้ว นโยบายของรัฐบาลก็มีส่วนอย่างมากในการกำหนดบทบาทของกระทรวงอุตสาหกรรม ว่าช่วงเวลาไหนควรจะส่งเสริม ช่วงเวลาใดควรจะระงับ ซึ่งนโยบายต่าง ๆ อาจเกิดจากการผลักดันของกลุ่มผลประโยชน์ในวงการอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่พยายามจะใช้อำนาจทางการเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ธุรกิจของตน เช่น ผู้ผลิตรายเก่า ย่อมไม่สนับสนุนจะให้มิผู้ผลิตรายใหม่มาแข่งขันกับตน ย่อมมีคู่แข่งน้อยหรือไม่มีเลย ในสภาพที่ตนผูกขาดแต่ผู้เดียว ยิ่งเป็นความประสงค์ของผู้ผลิต ในขณะเดียวกันจะ

มีกลุ่มสนับสนุนให้มีการส่งเสริมหรืออนุญาตให้ตั้งหรือขยายโรงงาน เพื่อตนเองจะได้ประโยชน์จากการลงทุน ดังนั้นนโยบายต่าง ๆ จึงเป็นการผลักดันของทั้งผู้สนับสนุนและผู้คัดค้าน ส่วนผู้มีอำนาจตัดสินใจเช่นไรขึ้นอยู่กับแนวโน้มนโยบายของตนหรือแนวโน้มนโยบายของพรรคการเมืองที่ตนสังกัด

ปฏิสัมพันธ์ของกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ กับกฎหมายภายในที่เกี่ยวกับการนำเข้า และส่งออกสิ่งทอมีแน่นอน และมีปฏิสัมพันธ์อย่างมากต่อการส่งออก อันเนื่องจากการจำกัดโควต้า สำหรับสินค้าบางรายการ เพราะถ้าจะส่งสิ่งทอที่มีการจำกัดโควต้า ผู้ส่งออกต้องมีสิทธิในโควต้า จึงจะส่งออกได้ เมื่อไม่มีโควต้าย่อมไม่สามารถส่งออกได้ ซึ่งขณะเดียวกันสิ่งทอเป็นสินค้าที่จะต้องพิจารณาจัดสรรโควต้า โดยอาศัยหลักเกณฑ์การจัดสรรโควต้าตามกฎหมายกระทรวง ฉบับ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 ซึ่งระบุไว้ในข้อ 5 เป็นพื้นฐาน โดยมีระเบียบการจัดสรรโควต้าในแต่ละช่วงเวลาเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติ การจัดสรรโดยละเอียด ซึ่งมีหน่วยงานระดับกรม คือกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบ ทั้งด้านการเจรจาการค้าสิ่งทอ และการบริหารการจัดสรรโควต้า ซึ่งในทางปฏิบัติ กองการค้าสิ่งทอกรมการค้าต่างประเทศ เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง อิทธิพลกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทำให้ปัจจุบันกองการค้าสิ่งทอ มีข้าราชการและเจ้าหน้าที่เกือบ 100 คน เพื่อปฏิบัติงานเกี่ยวกับการออกใบอนุญาตการจัดสรรโควต้า และวิเคราะห์เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ ถ้าไม่มีกฎหมายระหว่างประเทศเกี่ยวกับการค้าสิ่งทออาจจะสามารถลดข้าราชการและเจ้าหน้าที่ลงได้เป็นจำนวนมาก

ปฏิสัมพันธ์ต่อกฎหมายเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ เกิดขึ้นจากแนวความคิดที่จะให้ต้นทุนการผลิตสินค้าของไทยต่ำลง เพื่อสามารถส่งออกไปแข่งขันในตลาดต่างประเทศได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิ่งทอเป็นสินค้าที่มีการแข่งขันสูงมาก และเป็นสินค้าที่ประเทศกำลังพัฒนา สามารถผลิตและส่งไปจำหน่ายยังประเทศพัฒนาเหมือนกันในหลายประเทศ จึงทำให้ตลาดสิ่งทอเป็นตลาดที่แคบ ประเทศที่นำเข้าสิ่งทอเป็นจำนวนมาก จะเป็นตลาดที่มีการจำกัดโควต้าตามข้อตกลง และเป็นกลุ่มตลาดที่ประเทศกำลังพัฒนาผู้ส่งออกส่งไปแข่งขันกันเอง ดังนั้นการทำให้สินค้ามีราคาถูกลงและมีคุณภาพดีเยี่ยมเป็นที่ต้องการของผู้ซื้อจากต่างประเทศ ในภาวะที่ข้อตกลงทวิภาคีมีการกำหนดโควต้าการส่งออกไม่สามารถจะส่งออกเกินโควต้าที่กำหนดได้ ประเทศไทยต้องพัฒนาให้สินค้ามีคุณภาพสูงขึ้น โดยให้เทคโนโลยีขั้นสูงขึ้นเป็นการเพิ่มมูลค่า การส่งออกให้สูงขึ้นในระดับ

ปริมาณที่จำกัด และสิ่งที่จะเอื้ออำนวยในเรื่องนี้คือ การให้สิทธิประโยชน์ ในการนำเข้า วัตถุดิบโดยมีมาตรฐานยกเว้นภาษี การคืนภาษีอากร ตลอดจนมาตรการของกรมศุลกากรต่าง ๆ และการให้สิทธิประโยชน์ในการนำเข้าเครื่องจักรใหม่ โดยลดอัตราภาษีในการนำเข้าต่าง ๆ ทั้งสิทธิตามกฎหมาย ส่งเสริมการลงทุน สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากรต่าง ๆ

สำหรับในเรื่องการจัดสรรโควตา การจัดสรรแบ่งออกเป็น การจัดสรรตามประวัติ การส่งออกในปีที่ผ่านมาเป็นโควตาหลัก และจัดสรรโควตาที่เหลือเรียกว่าโควตากลาง ในการจัดสรรโควตาหลักไม่มีปัญหาเพราะปริมาณโควตาคำนวณจากการส่งออกในปีที่ผ่านมา สำหรับผู้ส่งออกทุกราย เนื่องจากมีผู้ผลิตและผู้ประกอบการในธุรกิจการค้าสิ่งทอเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนทำให้การจัดสรรโควตากลางมีปัญหาเรื่องการแย่งชิงโควตากัน เมื่อยื่นขอรับการจัดสรรโควตากลาง กรณีที่โควตานั้นใช้หลักการพิจารณาจากราคาต่อหน่วยสูงสุด (Hot item) เป็นผู้ได้รับการพิจารณานั้น จะเห็นว่าบริษัทใหญ่ ๆ หรือผู้ที่ดำเนินธุรกิจสิ่งทอมาเป็นเวลานานก็ย่อมได้เปรียบ และสามารถจะได้รับการจัดสรรโควตารายการนั้น เนื่องจากบริษัทเหล่านี้ สามารถจะให้ผู้ซื้อจากต่างประเทศเปิด L/C หรือทำ Order สินค้ารายการที่ขอโควตา โดยระบุราคาไว้สูงมาก เพื่อให้ได้รับการจัดสรร ซึ่งราคาที่ได้รับการจัดสรรอาจจะไม่ใช่ราคาที่แท้จริง เป็นราคาที่ตั้งล่วงหน้า ซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้พิจารณาการจัดสรรไม่สามารถจะทราบได้เลยว่าเป็นการลวงราคาหรือไม่ เพราะบริษัทใหญ่หรือผู้ส่งออกที่ทำส่งออกมาเป็นเวลานาน ย่อมจะพัฒนาสินค้าให้มีคุณภาพสูงกว่าผู้ผลิตรายเล็ก หรือผู้ผลิตที่เริ่มดำเนินการ เมื่อการจัดสรรใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาจากราคาต่อหน่วยให้จัดสรร ให้แก่ผู้ให้ราคาสูง ย่อมทำให้โควตากลางรายการนั้นตกแก่ผู้ผลิตรายใหญ่ หรือผู้ส่งออกรายเก่า ผู้ส่งออกรายเล็ก หรือรายใหม่ไม่สามารถจะแข่งขันในการยื่นขอโควตาได้โดยปัจจัยพื้นฐานหลายประการ เช่น โดยปกติราคาสินค้าของตน อาจจะมีราคาต่ำกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ เพราะคุณภาพด้อยกว่าผู้ผลิตรายใหญ่ และไม่สามารถจะให้ผู้ซื้อตั้งราคาลงได้ ด้วยความคุ้นเคยมีน้อยกว่า และเป็นปัญหายุ่งยากกับผู้ซื้อ ผู้ซื้ออาจจะรับคำสั่งซื้อ หรือเปลี่ยนไปซื้อจากผู้ผลิตรายอื่น ดังนั้นจะพบว่าผู้ผลิตรายใหม่หรือผู้ผลิตรายเล็กจะเสียเปรียบและได้พยายามเรียกร้องในเรื่องนี้ โดยเห็นว่าไม่เป็นธรรมกับผู้ส่งออกผู้เล็ก หรือผู้ส่งออกรายใหม่

สำหรับการจัดสรรโควตากลาง โดยใช้หลักเกณฑ์ใดมีกำหนดระยะเวลาส่งออกก่อนได้ก่อน ถ้ากำหนดระยะเวลาส่งออกพร้อมกันให้เฉลี่ยโควตาทุกราย ซึ่งเรียกโควตากลางชนิดนี้ว่า (Cold item) ก็มีปัญหาเช่นกัน คือ เมื่อมีการยื่นขอโควตากลางอาจจะ

มีผู้ยื่นขอที่มีกำหนดระยะเวลาส่งออกพร้อมกันหลายราย ทำให้การจัดสรรต้องเฉลี่ยให้กับผู้ยื่นขอทุกราย ดังนั้นปริมาณที่ได้รับโควตาจะน้อยมาก ไม่สามารถจะส่งออกได้ครบกับจำนวนคำสั่งซื้อ ทำให้ผู้ส่งออกต้องมีการขอโอนโควตาจากผู้อื่น ซึ่งระเบียบให้ทำได้ การขอโอนโควตานั้น แท้จริงคือการซื้อขายโควตานั้นเอง ปัญหาที่ตามมาคือ ได้มีการแตกหรือกระจายบริษัท ห้างหุ้นส่วนให้มากขึ้น จากบริษัทห้างหุ้นส่วนเดียว เป็นหลายบริษัท หรือห้างหุ้นส่วน เป็นลักษณะของกลุ่มบริษัท ทั้งนี้โดยถือว่าเป็นคนละนิติบุคคล เพื่อการยื่นขอโควตากลาง ทำให้ปัจจุบันบริษัทส่งออกสิ่งทอเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก บางครั้งยื่นขอรับการจัดสรรโควตากลาง โดยที่ตนเองไม่ได้มีการผลิตสิ่งทอรายการที่ยื่นขอแต่อย่างใด เพื่อหวังได้รับโควตา และนำไปโอนขาย เป็นการแสวงหาผลประโยชน์ในค่าเช่าในโควตา (Quota Rent) ผลประโยชน์ของ Quota Rent จะตกอยู่กับบริษัทผู้ส่งออก จนเกิดกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ในวงการการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากกฎหมายเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ มีปฏิสัมพันธ์โดยตรงกับกฎหมายภายในเรื่องการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ดังนั้นการจะพัฒนากฎหมายภายในเรื่องการค้าสิ่งทอ ให้มีความเป็นเสรีมากยิ่งขึ้น หรือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยโดยแท้จริง คงจะต้องให้ความสำคัญต่อข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ซึ่งเป็นรากฐานของข้อตกลงทวิภาคีที่ประเทศไทย ทำไว้กับประเทศผู้นำเข้าทั้ง 18 ประเทศ สิ่งที่ภาครัฐบาลควรจะให้มีความสำคัญกับข้อตกลงว่าด้วยการสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) ได้แก่

1. เพิ่มบทบาทในการเจรจาการค้าหลายฝ่ายในเวทีแกตต์ (GATT) ซึ่งในปัจจุบันการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปได้ถูกเสนอเป็นหัวข้อหนึ่งของการเจรจารอบอุรุกวัย ประเทศไทยควรให้ความสำคัญต่อการเจรจาหลายฝ่ายในรอบนี้ เป็นอย่างยิ่งเพราะปัจจุบันการค้าสิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูปเป็นสินค้าที่สามารถนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง และสามารถจะพัฒนาการส่งออกได้อีกมาก เนื่องจากอัตราการนำเข้าประเทศที่สำคัญ ๆ เช่น ประชาคมยุโรป เป็นอัตราส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบการนำเข้าจากทั่วโลก ถ้าการค้าสิ่งทอเปิดเสรี ภายใต้ GATT ประเทศไทยคงจะสามารถแข่งขันกับประเทศอื่น ๆ ได้ ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมสิ่งทอของไทยได้พัฒนามากขึ้นตามลำดับในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะในอนาคตประเทศไทยจะเป็นผู้ส่งออกที่สำคัญในภูมิภาคนี้

2. เพิ่มบทบาทในการเจรจาต่ออายุของ MFA ข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) โดยปกติจะมีการกำหนดอายุบังคับใช้ประมาณ 4 ถึง 5 ปี เมื่อมีการเจรจาต่ออายุของ MFA ประเทศไทยควรมีบทบาทในการเข้าร่วมเจรจาเสนอแนะปัญหา เพื่อให้ได้ MFA ที่มีความเสรีทางการค้าสิ่งทอให้มากยิ่งขึ้น

3. เพิ่มอำนาจการต่อรองทางการค้าโดยรวมกลุ่มกันระหว่างประเทศในกลุ่มอาเซียน ทั้งนี้เพราะการต่อรองแต่เพียงประเทศเดียว ย่อมไม่สามารถสร้างอำนาจการต่อรองแก่ประเทศผู้นำเข้าสิ่งทอรายสำคัญ ๆ ได้ ต้องพยายามรวมตัวกันให้หลายประเทศโดยเฉพาะประเทศที่มีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่นการรวมกลุ่มระหว่างประเทศอาเซียน หรือประเทศไทยอาจจะเข้าร่วมกับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา (ITCB) ให้มีอำนาจต่อรองที่ใหญ่ขึ้น เพื่อการต่อรองในเรื่องการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ทั้งนี้เกี่ยวกับข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ (MFA) หรือมาตรการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศอื่น ๆ

4. เพิ่มบทบาทและอำนาจการต่อรองในการทำข้อตกลงทวิภาคี เป็นเวทีการเจรจาสองฝ่าย รัฐบาลควรจะให้อำนาจและเพิ่มบทบาทให้กับผู้ภาคประชาสังคมในการเจรจาทำข้อตกลงทวิภาคีให้มากที่สุด เพื่อสามารถจะเจรจาได้สะดวกยิ่งขึ้น ตลอดจนมีอำนาจในการตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอ

5. ลดการเรียกร้องโดยใช้วิธีการ Lobby ทั้งนี้โดยรัฐบาลจำเป็นต้องจ้างบริษัทในต่างประเทศดำเนินการ Lobby ในกรณีที่มีแนวโน้มว่าจะมีการร้องเรียนหรือต่างประเทศจะใช้มาตรการกีดกันต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะที่กล่าวมาข้างต้น เป็นข้อเสนอแนะในลักษณะของเวทีระหว่างประเทศ ในการเจรจาการค้า โดยมุ่งประสงค์ให้ข้อตกลง ว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บท มีความเสรีมากขึ้น เมื่อข้อตกลง MFA มีความเป็นเสรี ข้อตกลงทวิภาคี ก็จะมีความเป็นเสรีเช่นกัน ดังนั้นเมื่อการต่อสู้เพียงประเทศเดียว คงไม่สามารถบรรลุผลได้ จำเป็นต้องใช้มาตรการรวมตัวรวมกลุ่มต่าง ๆ ดังที่กล่าวมา

อนึ่ง ในระบบการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ มีทั้งกฎหมายระหว่างประเทศ กับกฎหมายภายใน แม้กฎหมายระหว่างประเทศ คือข้อตกลงว่าด้วยการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ และข้อตกลงทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า จะมีอิทธิพลต่อระบบการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ สำหรับประเทศไทยยังมีกฎหมายภายในที่มีปัญหาเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอไว้

ในส่วนของกฎหมายภายใน และมาตรการอื่น ๆ ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อรองรับกฎหมายการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ และต้องมีส่วนช่วยให้อุตสาหกรรมสิ่งทอพัฒนามากยิ่งขึ้น เห็นควรปฏิบัติดังนี้

1. การร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล และภาคเอกชน ความร่วมมือ นี้จะมีความสำคัญอย่างมาก ทั้งในด้านการให้ข้อมูลข่าวสาร สถิติต่างระหว่างกันและกัน ซึ่งบางครั้งจะมีผลต่อการเจรจาทางการค้าสิ่งทอโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการเจรจาข้อตกลงทวิภาคี และบางครั้งการตัดสินใจของภาครัฐบาลจำเป็นต้องอาศัยข้อมูล ข้อเสนอแนะและรับฟังความคิดเห็นจากภาคเอกชน ดังนั้นน่าจะถือว่าการร่วมมือระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนเป็นรากฐานสำคัญ สำหรับการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ สำหรับภาคเอกชนในวงการการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ จะมีตัวแทนหรือผู้แทน ซึ่งอยู่ในรูปสหพันธ์อุตสาหกรรมสิ่งทอแห่งประเทศไทย โดยที่สมาคมผู้ประกอบการอุตสาหกรรมสิ่งทอ 5 สมาคม คือ สมาคมอุตสาหกรรมสิ่งทอไทย สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์ใยสังเคราะห์ สมาคมอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เครื่องนุ่งห่มไทย สมาคมอุตสาหกรรมทอผ้าไทย และสมาคมไหมไทย นับเป็นอุตสาหกรรมที่ยิ่งใหญ่มาก สะท้อนให้เห็นจากจำนวนของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องถึง 5 สมาคม

2. ควรมีการรวบรวมกฎหมายภายในที่เกี่ยวกับการค้าสิ่งทอให้เป็นระบบ โดยปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ประกาศ ระเบียบต่าง ๆ มีจำนวนมากมาย ซึ่งบางฉบับยังมีผลใช้บังคับอยู่ บางฉบับไม่มีผลบังคับใช้ จำเป็นต้องยกเลิกไป เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อผู้ปฏิบัติทั้งส่วนราชการ และภาคเอกชน ซึ่งในเรื่องนี้สำนักนิติการ กรมการค้าต่างประเทศก็ได้รวบรวมประกาศระเบียบต่าง ๆ ตัดส่วนที่ไม่มีผลบังคับใช้ออกไป และปรับปรุงขึ้นมาใหม่ สร้างความสะดวก และความเข้าใจในกฎหมายภายในเกี่ยวกับการค้าสิ่งทอเพิ่มมากขึ้น

3. การจัดสรรโควตาส่งออกโดยเฉพาะโควตากลาง ซึ่งมีปัญหา และผู้แสวงหาประโยชน์จากสิทธิในโควตา (QUOTA RENT) ในแง่ของรัฐบาล ไม่ได้รับผลประโยชน์ใน Quata Rent แต่อย่างไร สมควรที่รัฐบาลจะพิจารณาถึงสิทธิประโยชน์ในเรื่องนี้ และขจัดปัญหาความไม่ยุติธรรมในการจัดสรร สมควรที่จะพิจารณานำโควตากลางที่มีอยู่บางส่วนมาใช้วิธีการประมูล เพื่อให้ผลประโยชน์ใน Quata Rent ตกอยู่กับรัฐบ้าง แทนที่จะตกแก่ผู้ส่งออกตลอดไป นับตั้งแต่มีระบบการจัดสรรโควตากลางเกิดขึ้นมาในระบบการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศของประเทศไทยกับประเทศผู้นำเข้า

4. ในการขอรับการจัดสรรโควตา ควรจะมีคณะกรรมการที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ สถานภาพของผู้ขอรับการจัดสรรว่าเป็นผู้ผลิตจริงหรือไม่ มีกำลังการผลิตอย่างไร ผลิตสินค้า รายการใด ปัจจุบัน ณ เวลาที่ตรวจสอบยังมีประกอบการผลิตหรือไม่ และตรวจสอบถึงว่า มี การปรับปรุงคุณภาพเครื่องจักร ในแต่ละปีอย่างไร ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะนำมาพิจารณาประกอบการ อนุมัติการจัดสรร และเพื่อขจัดผู้ยื่นขอรับการจัดสรรที่ไม่มีคุณสมบัติครบถ้วนตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข การขอโควตา ในขณะที่ผู้ผลิตรายนั้น ไม่มีคุณสมบัติถูกต้อง และคณะกรรมการชุดนี้ควรจะมีการ ตรวจสอบผู้ขอรับโควตากลางกลางทุกราย ก่อนที่จะจัดสรรโควตากลางกลางงวดแรกสำหรับ ผู้ขอรับโควตารายนั้น และตรวจสอบผู้ผลิตรายเก่าทุก ๆ สามเดือน จะทำให้ผู้ยื่นขอรับการ จัดสรรโควตากลางกลางที่มีคุณสมบัติไม่ถูกต้องลดน้อยลงไป

5. ควรเพิ่มโควตาโบนัสมากขึ้น ให้แก่ผู้ที่สามารถส่งออกไปยังตลาดนอกข้อตกลง ที่มีอำนาจซื้อ เช่น ประเทศญี่ปุ่น หรือประเทศในกลุ่มยุโรปตะวันตก โปแลนด์ เช่น สโลวัก และ ฮังการี เป็นต้น

6. ในระเบียบการจัดสรรโควตาทิ้งเสื้อผ้าสำเร็จรูปและเส้นด้ายผ้าผืน ควรจะ โปร่งใส และระยะเวลาการใช้ระเบียบการจัดสรรควรจะใช้อย่างน้อยตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไป อาจ จะเป็น 2 หรือ 3 ปีก็แล้วแต่ ควรจะมีความแน่นอน เพื่อจะให้ผู้ส่งออกสามารถวางแผนการผลิต ได้ถูกต้องล่วงหน้า ถ้าระเบียบการจัดสรรขาดความแน่นอน และใช้บังคับน้อยเกินไป เปลี่ยนแปลง บ่อย จะทำให้ผู้ส่งออกไม่สามารถปรับเปลี่ยนนโยบาย และไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ ย่อม เกิดผลเสียต่อการส่งออก

7. ด้านการตลาด เมื่อตลาดสิ่งทอเป็นตลาดปิด ประเทศผู้ส่งออกจำนวนมากจะเป็น ประเทศในข้อตกลง จึงมีระดับการส่งออกจำกัด ดังนั้นผู้ผลิตสิ่งทอจะปรับเปลี่ยนการผลิตสิ่งทอ ให้พัฒนาขึ้น โดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วย ทำให้สิ่งทอที่ผลิตได้มีคุณภาพสูงขึ้น ราคาสิ่งทอ สูงขึ้นตามคุณภาพการผลิต เป็นการเพิ่ม Value Added ในขณะที่ปริมาณสิ่งทอที่ได้รับเพิ่มขึ้น น้อยมาก นอกจากนั้นควรจะกระจายตลาดส่งออกสิ่งทอให้มากขึ้น พยายามเจาะตลาดนอกข้อ ทกลงที่มีอำนาจซื้อให้มากขึ้น เช่น ประเทศญี่ปุ่น และประเทศกลุ่มอาหรับ

8. ด้านการผลิต ควรมีการพัฒนาเทคโนโลยี ด้วยการวางแผน เสนอแนะนโยบาย และกำหนดทิศทางในการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และกำลังคน และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสิ่งทอของภาคเอกชนและสถาบันการศึกษา ตลอดจนจรรยาบรรณการที่จะชักนำให้เอกชนให้ความสนใจต่อการพัฒนาทางเทคโนโลยี

9. ด้านการเมือง ควรจะมีนโยบายที่แน่นอน และก่อประโยชน์อย่างแท้จริงต่อการค้าสิ่งทอระหว่างประเทศ ไม่ใช่อำนาจทางการเมืองเข้าแทรกแซงการจัดสรรโควตา ทั้งโควตากลางและโควตาหลัก และควรให้ความสำคัญต่อการเจรจาทางการค้าให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพราะผลจากการเจรจาจะผูกพันประเทศเป็นระยะเวลาตามข้อตกลง

10. ด้านองค์กรภายในประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมสิ่งทอในประเทศเป็นอุตสาหกรรมที่กว้างขวางมาก ตั้งแต่การผลิตจนถึงการส่งออก มีขั้นตอนซับซ้อนยุ่งยากมาก เห็นควรจะมีองค์กรในระดับประเทศที่จะกำหนดนโยบาย โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ทั้งด้านการเจรจา การค้า การผลิตให้สอดคล้องกัน และมีการรวบรวม วิเคราะห์ เผยแพร่ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ ทั้งภายในและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและกำหนดนโยบายของรัฐและภาคเอกชนต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย